

Zahranické cesty poslancov NR SR

(IV. volebné obdobie 2006-2010)

Pohľad na typy režimov navštívených krajín

Dušan Sloboda a Ivan Kuhn

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika požiadal v máji 2010 Kanceláriu NR SR podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám o informácie o zahraničných cestách poslancov NR SR vo volebnom období 2006-2010. Cieľom tejto žiadosti bolo zmonitorovať zahraničné cesty do krajín, ktoré sú nedemokratické alebo majú problémy s rešpektovaním občianskych slobôd.

Zaujímal nás pomer návštev poslancov demokraticky zvoleného parlamentu do krajín, ktoré sú demokratické a do krajín ktoré demokratické nie sú, resp. sú iba formálne demokratické, ale nerešpektujú občianske slobody, alebo ticho tolerujú porušovanie ľudských práv svojich občanov.

Predovšetkým nás však zaujímalo, aký program mali poslanci na návštevách týchto krajín, či otázka nastolenia demokracie, dodržiavania ľudských práv, občianskych slobôd a vlády zákona boli jednou (ak nie hlavnou) z tém oficiálnych rokovaní s hosťiteľmi a či sa poslanci počas ciest stretávali aj s predstaviteľmi opozície, disidentmi či politickými väzňami.

Na prvú otázku sme dostali dostatočnú odpoveď, ktorú sme po analýze na základe hodnotení renomovaných medzinárodných organizácií ako Human Rights Watch, alebo Reporters Sans Frontières premietli do tabuľky. Z nej vyplýva, že poslanci NR SR cestovali v uplynulom období predovšetkým do krajín demokratických, ale niekoľko ciest bolo uskutočnených aj do krajín problematických a nedemokratických. Konkrétne poslanci NR SR navštívili 3x Čínu a Kazachstan, 2x Vietnam a 1x Sýria a Líbyu.

Na druhú otázku sme však už uspokojivú otázku nedostali. **NR SR nám totiž neposkytla žiadnu informáciu o dôvodoch pre uskutočnenie týchto pracovných ciest, o ich programe, o obsahu rokovaní, či o ich výsledkoch.** Nie je teda možné zistiť v akom rozsahu a či vôbec, boli témy demokracie, dodržiavania ľudských práv, občianskych slobôd a vlády zákona predmetom rokovaní a či sa slovenskí poslanci stretli aj s niekým iným, ako s predstaviteľmi nedemokratických alebo problematických režimov.

Z dostupných informácií sa nám podarilo zistiť, že poslanci NR SR vykonali vo volebnom období 2006-2010 aj 40 pracovných ciest na zasadnutia Rady Európy, čo je organizácia ktorá sa primárne venuje ochrane ľudských práv a posilňovaniu pluralitnej demokracie. NR SR však neposkytla žiadne informácie o programe slovenských poslancov a o postojoch, ktoré na rokovaníach Rady Európy prezentovali.

Poslanci sa tiež zúčastnili na desiatich cestách súvisiacich s OBSE a dvoch súvisiacich s OSN. Aj tieto organizácie majú v náplni svojej činnosti problematiku ľudských práv. Či sa však cesty slovenských poslancov na zasadnutia týchto organizácií týkali problematiky ľudských práv z informácií poskytnutých kanceláriou NR SR nie je možné zistiť.

Cieľom ďalších 56 pracovných ciest bola podľa informácií Kancelárie NR SR účasť na konferenciách, seminároch, kongresoch, okrúhlych stoloch a fórach, opäť bez bližšieho špecifikovania, takže nie je možné zistiť koľko z nich bolo zameraných na problematiku demokracie, ľudských práv či budovania občianskej spoločnosti.

Preto sme sa v štúdiu zamerali aj na to, ktorí poslanci sa na týchto zahraničných cestách zúčastňovali a aké boli finančné náklady na vykonanie týchto pracovných ciest, aby sme upriamili pozornosť médií a verejnosti na to, že demokraticky zvolení poslanci by mali transparentne informovať o svojich zahraničných pracovných cestách, predovšetkým ak sa uskutočňujú do krajín nedemokratických, totalitných alebo s autoritárskymi režimami.

Prílohy:

Tab. 1: Zahraničné cesty podľa typu režimu (demokratický, problematický, nedemokratický)

Tab. 2: Zahraničné cesty podľa účelu pracovnej cesty

Tab. 3: Index slobody tlače (Press Freedom Index) za roky 2009 a 2010 vypracovaný medzinárodnou organizáciou Reporters Sans Frontières (Reportéri bez hraníc)

Štúdia vznikla v rámci projektu

Obhajoba občianskych práv a slobôd na Slovensku a podpora hodnotovo orientovanej zahraničnej politiky Slovenskej republiky,

ktorý je spolufinancovaný z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ktorého sprostredkovateľom je Nadácia otvorenej spoločnosti.

Tab. 1: Zahraničné cesty podľa typu režimu (demokratický, problematický, nedemokratický)

Demokratické krajiny	Problematické krajiny	Nedemokratické, totalitné a autoritárske režimy
Francúzsko	Ukrajina 12x	Čína 3x
Česko	Rusko 9x	Kazachstan 3x
Belgicko	Kosovo 2x	Vietnam 2x
Maďarsko	Bosna a Hercegovina 2x	Sýria 1x
Rakúsko	Arménsko 2x	Líbya 1x
Taliansko	Turecko 1x	
Poľsko	Afganistan 1x	
Nemecko	Etiópia 1x	
Slovinsko	India 1x	
Fínsko		
Portugalsko		
Španielsko		
Švajčiarsko		
Švédsko		
USA		
Holandsko		
Cyprus		
Veľká Británia		
Izrael		
Írsko		
Macedónsko		
Grécko		
Nórsko		
Monako		
Chorvátsko		
Gruzínsko		
Rumunsko		
Island		
Kanada		
San Marino		
Albánsko		
Malta		
Srbsko		
Luxembursko		
Južná Kórea		
Južná Afrika		
Moldavsko		
Dánsko		
Litva		
Lotyšsko		

Tab. 2: Zahraničné cesty podľa účelu pracovnej cesty

účel zahraničnej pracovnej cesty	Spolu počet ciest za 2006 - 2010
EÚ	63
účasť na konferenciách, seminároch, kongresoch, okrúhlych stoloch a fórach	56
pracovná návšteva - účel bližšie neurčený	42
Rada Európy	40
partnerské a recipročné bilaterálne návštevy parlamentov a výborov	39
iné (bilaterálne, cezhraničné ale napr. aj návšteva atletického mítingu IAAF)	27
NATO	20
regionálne partnerstvá, V4, SEI	20
oficiálna návšteva vedenia NR SR - účel bližšie neurčený	18
medziparlamentné stretnutia	14
OBSE	10
návštevy vojenských misií SR v zahraničí	7
OECD	4
Medziparlamentná únia	4
Západoeurópska únia	4
OSN	2
Spolu	370

Tab. 3: Index slobody tlače (Press Freedom Index) za roky 2009 a 2010 vypracovaný medzinárodnou organizáciou Reporters Sans Frontières (Reportéri bez hraníc)

Press Freedom Index 2010 (Reporters Sans Frontières)

138	Turkey	49,25	
139	Ethiopia	49,38	
140	Russia	49,90	
...			
147	Afghanistan	51,67	
...			
160	Libya	63,50	
...			
162	Kazakhstan	68,50	
...			
165	Vietnam	75,75	
...			
171	China	84,67	
...			
173	Syria	91,50	
174	Burma		94,50
175	Iran	94,56	
176	Turkmenistan		95,33
177	North Korea	104,75	
178	Eritrea	105,00	

Press Freedom Index 2009 (Reporters Sans Frontières)

138	Turkey	49,25	
139	Ethiopia	49,38	
140	Russia	49,90	
...			
147	Afghanistan	51,67	
...			
160	Libya	63,50	
...			
162	Kazakhstan	68,50	
...			
165	Vietnam	75,75	
...			
171	China	84,67	
...			
173	Syria	91,50	
174	Burma		94,50
175	Iran	94,56	
176	Turkmenistan		95,33
177	North Korea	104,75	
178	Eritrea	105,00	